

DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.14636222>

YANGI TAHRIRDAGI O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI KONSTITUTSIYASINING JAMIYATDA O‘RNI VA AHAMIYATI

Hafizova Shahina Shermat qizi

Renessans ta’lim universiteti Filologiya va tarix fakulteti

Milliy g‘oya, ma’naviyat asoslari va huquq ta’limi

2-kurs 37-23-guruh talabasi

***Annotatsiya:** Ushbu maqolada muallif tomonidan Yangi tahrirdagi O‘zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi faoliyati jamiyatimizda o‘rni va ahamiyati qanday ekanligini mamalakatimizda, jamiyatimizda hamda xalq orasida tutgan o‘rni va faoliyatni amalga oshirayotgan davlat muassasalari, siyosiy partiyalari, kasaba uyushmalari va shu kabi organlarning Konstitutsiyadagi vazifalariga oid normalar to‘g‘risida asoslantirilgan ma’lumotlar berilib, ushbu mavzuga oid taklif va xulosalar berildi. Muallif ishonadiki, ushbu ma’lumotlar mutolaachi hamda qiziquvchilarga oz bo‘lsada foydali bo‘ladi hamda ularda Konstitutsiyamiz haqida o‘zgacha fikr va mulohazalar uyg‘otadi.*

***Kalit so‘zlar:** Konstitutsiya, jamiyat, huquqiy davlat, hokimiyat, inson qadri, yangi konstitutsiya*

Kirish

Barchamizga ma’lumki joriy yilda amaldagi Konstitutsiya kuchga kirganidan buyon birinchi marta unga mamalakatning uzoq o‘n yilliklardagi taraqqiyotini belgilab beruvchi o‘zgartirishlar kiritildi. Yangi tahrirdagi O‘zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi joriy etilishi keng muhokamalar hamda fuqorolarning erkin ovozi yani referendum oraqali o‘zgartirildi. 2023-yilda ko‘plab yurtdoshlarimiz asosiy

qomusimizning mazmun-mohiyatiga murojaat qilib, O'zbekiston jamiyatining zamonaviy poydevorini shakllantirishda faol, mas'uliyatli ishtirok etishdi. Ayni shu tartibdi 2023-yilning 30-aprelida referendum bo'lib o'tdi va 1-mayda joriy qilindi.

Asosiy qism

O'zbekistonning demokratik, huquqiy, ijtimoiy davlat sifatida yanada rivojlanishiga yaxshigina turtki bo'ldi. Bugungi kunda bizning qomusimiz hisoblangan bu Konstitutsiya har bir fuqarolarni huquqlarini yanada himoya qilishni jamiyatda o'rnini bilish uchun hizmat qilib kelmoqda.

Yangi konstitutsiyaning fuqorolarimiz uchun har taraflama manfaatli ekanligini ko'rsatuvchi uchta asosiy ko'rsatkichlari:

~*Birinchi*dan. Har bir O'zbekiston fuqarosi o'z fikrlari, istaklari va mulohazalarini bildirish imkoniyatiga ega. Fuqorolar hayotidan, to'plangan tajribadan kelib chiqqan barcha g'oya va takliflar inobatga olindi. Shu ma'noda, Asosiy qonun hozirgi tahririda davlat va jamiyatning birgalikdagi sa'y-harakatlari samarasidir. O'ylaymanki bu hujjat fuqorolarning faol ishtiroki va bevosita bergan ovozlari orqali qabul qilindi.

~*Ikkinchi*dan. O'zgartirishlar nafaqat qonuniy xususiyatiga ega. Qabul qilingan o'zgartirishlar o'zining butun ma'nosi bilan davlat hokimiyati organlari faoliyatining markazida shaxs turishini belgilab berdi. Davlatimizning eng oliy maqsadi:

“Mamlakatimizning nafaqat faravonlik va farovonlikda yashashga, balki o'zining qobiliyatini, kasbini to'liq ro'yobga chiqarishga imkon beradigan sharoitlarni yaratishdir.”

Bu o'zgarishlarni qabul qilib, odamlar o'z tarixi, madaniyati, an'analari, ma'naviy-axloqiy qadriyatlarini, bir so'z bilan aytganda, milliy o'zligimizga asos bo'lgan barcha narsani qadrlashini va bularning barchasi O'zbekiston Respublikasining Asosiy qonunida mustahkamlanishi yaqqol ko'rsatilgan.

~*Uchinchi*dan. Tuzatishlar davlat tizimidagi vakolatlarining konfiguratsiyasi va taqsimlanishini o'zgartiradi. Ular O'zbekiston Respublikasi Oliy kengashi va davlat hokimiyati organlarini shakllantirishdagi rolini oshirdi, palatalarning ijro hokimiyati

tuzilmalari faoliyatiga ta'sirini kuchaytiradi, parlament nazorati institutini mustahkamlaydi.

Konstitutsiyamizning o'zgartirilishi jamiyatimiz uchun muhurligi shundaki inson o'z shani qadr-qimmatini bilishini uni anglashi uchun uni himoya qilishni o'rganishi lozim bunda Konstitutsiyaning roli kattadir. Shuni takidlash mumkinki jamiyatning ko'plab qismlari o'z huquqlarini bilishmiydi bu nega deb o'laysiz?

Bunga asosiy sabab jamiyatning huquqiy ongining rivojlanmagani va Konstitutsiyadan foydalana olishmasliklaridadir. Konstitutsiyamizning yangilanishi bu albatta yaxshi chunki unda ko'plab davlat uchun fuqorolar uchun va ayniqsa o'qtuvchilarning huquqlarni himoya qilish aniqrog'i moddalari qo'shilishi manfaatli bo'ldi. Jamiyat qachonki o'z shaxsiy fikrini ommaga malum qilsagina nimadir erishisha oladi va uni orqaga tortayotgan jamiyatdan ajralib chiqishi mumkin.

Xulosa

Xulosa qilib shuni aytishim mumkinki bugungi kunda davlat xalq uchun xizmat qilib kelmoqda har taraflama. O'qishda, tadbirkorlikda va hatto yashashi uchun ham sharoit yaratib bermoqda. Bunda Konstitutsiyaning roli beqiyosdir. O'zimizga ma'lumki bizning yozilgan va yozilmagan qonunlarimiz mavjud. Bulardan deyarli 80% yozilmagan qonunlardir. Negaki jamiyat bir xil o'ylashi shuni ko'rsatadi yozilgan qonunlar bu Konstitutsiya, kodeklar, qonunlar va shu kabilardir. Yozilmagan qonunlar esa bundan mustasno yani ahloq qoidalaridir.

Jamiyat hayotida Konstitutsiyamizning o'rni bo'lishi bu yutuqdir bu tartib intizomdir. Chunki qoidalar fuqorolar uchun ham tabiat uchun ham eng muhim himoyat vositasidir. Jamiyatning, fuqorolarning, tabiatning va eng muhumi davlatning asosiy ximoyasi bu - Konstitutsiyadir.